

підходу до управління природними ресурсами, що враховує екологічні, економічні та соціальні аспекти що є важливим для сталого розвитку нашої країни.

ІНТЕГРАЦІЯ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ З ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ ТА ТЕХНІЧНОГО РЕДАГУВАННЯ

*Андрющенко Т.Ю., ст. викл.
Харківський національний економічний
університет ім. Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна
tetiana.andriushchenko@hneu.net*

Драматизм екологічних реалій сьогоденного світу, особливо України, свідчить про безперспективність розвитку суспільства без екологічного мислення, свідомості, культури, тому формування сучасної системи екологічної освіти, зокрема вищої, для збалансованого, гармонійного, природоузгодженого поступу є не лише пріоритетним державним завданням, а й одним з важливих і складних концептуальних підходів до проблеми розвитку цивілізації та ноосферогенезу [1].

Екологізація системи освіти – це процес формування екологічних світоглядних позицій, нової філософії життя, типу мислення і взаємовідносин у системі людина – техносфера – біосфера шляхом введення в навчальні програми усіх навчальних закладів України спеціальних дисциплін екологічного спрямування, а також наповнення інших дисциплін матеріалом екологічного змісту [2].

Дослідження, спрямоване на інтеграцію принципів сталого розвитку у навчальну програму з дисципліни «Видавнича справа та технічне редагування», є надзвичайно актуальним у сучасному світі з кількох причин:

– глобальні екологічні проблеми: Зростання свідомості про кліматичні зміни, вичерпання природних ресурсів та забруднення довкілля вимагає від усіх сфер діяльності, у тому числі й від видавничої, перегляду своїх підходів та впровадження більш екологічних практик;

– соціальна відповідальність: Суспільство все більше очікує від бізнесу та організацій соціальної відповідальності. Видавництва, як важливі учасники інформаційного поля, не є винятком. Інтеграція принципів сталого

розвитку в освітній процес дозволить підготувати фахівців, які будуть свідомими своєї соціальної відповідальності;

– вимоги ринку праці: Ринок праці все більше потребує фахівців, які мають не лише професійні знання та навички, але й розуміють принципи сталого розвитку. Компанії, що дотримуються екологічних стандартів, мають конкурентні переваги, а отже, випускники, які володіють відповідними компетенціями, будуть більш затребувані;

– технологічний прогрес: Розвиток цифрових технологій відкриває нові можливості для створення та поширення інформації більш екологічними способами. Важливо, щоб майбутні фахівці вміли використовувати ці технології для досягнення цілей сталого розвитку;

– зміна парадигми освіти: Сучасна освіта все більше орієнтована на розвиток критичного мислення, творчих здібностей та здатності до співпраці. Інтеграція принципів сталого розвитку в навчальні програми сприяє формуванню цих компетенцій.

Головною метою дослідження є розробка ефективної моделі інтеграції принципів сталого розвитку у навчальні програми дисципліни «Видавнича справа та технічне редагування». Для вирішення даної мети дослідження необхідно:

– аналіз існуючих навчальних програм та їх відповідності принципам сталого розвитку.

– ідентифікація прогалин та недоліків у підготовці фахівців з урахуванням вимог сучасного екологічно орієнтованого ринку.

– розробка рекомендацій щодо вдосконалення навчальних програм та розробки нових курсів.

– створення методичних матеріалів та інструментів для впровадження нової моделі навчання.

Об'єктом дослідження є процес навчання фахівців у галузі видавничої справи та технічного редагування.

Предметом дослідження є зміст та методи навчання, спрямовані на формування у майбутніх фахівців компетенцій у галузі сталого розвитку, необхідних для здійснення екологічно відповідальної видавничої діяльності.

Недостатня співпраця між навчальними закладами, видавництвами та іншими зацікавленими сторонами у сфері розвитку освіти у галузі сталого розвитку. Оскільки тема сталого розвитку є надзвичайно широкою та багатогранною, запропоновано кілька напрямків для лекцій та лабораторних та практичних занять, які можна інтегрувати в навчальну програму дисципліни «Видавничої справи та технічного редагування» (табл. 1).

Таблиця 1 - Впровадження принципів сталого розвитку в навчальну дисципліну «Видавнича справа та технічне редагування» через лекції, лабораторні та практичні заняття

№ з/п	Тематика лекційних занять	Тематика лабораторних та практичних занять
1	2	3
1	Сталий розвиток: основні поняття та принципи. Визначення сталого розвитку. Цілі сталого розвитку ООН.	
2	Екологічний слід видавничої продукції: аналіз життєвого циклу Вплив виробництва паперу на довкілля. Енергоспоживання при друку та дистрибуції. Відходи у видавничій справі та способи їх утилізації	Розрахунок екологічного сліду видання
3	Цифрова трансформація видавничої справи та її вплив на сталий розвиток	Порівняння екологічних характеристик різних форматів видань
4	Етичні аспекти видавничої справи та сталий розвиток. Авторське право та відкритий доступ. Соціальна відповідальність видавництв. Етичні питання у рекламній діяльності видавництв	
5	Сталий розвиток у дизайні видань. Використання екологічно чистих матеріалів. Мінімізація відходів при виробництві макетів. Естетика та функціональність у контексті сталого розвитку	Створення макету екологічно чистого видання.
6	Співпраця видавництв з іншими учасниками ринку для досягнення цілей сталого розвитку. Партнерства з авторами, ілюстраторами, друкарнями. Співпраця з організаціями, що займаються захистом довкілля	Розробка концепції екологічно відповідального видавництва
7	Політика сталого розвитку у великих видавництвах: приклади та досвід. Аналіз кейсів успішних проєктів. Виявлення кращих практик	Аналіз політики сталого розвитку провідних світових видавництв

Висновок

Проведене дослідження підтверджує актуальність та необхідність інтеграції принципів сталого розвитку у навчальні програми з видавничої справи та технічного редагування.

Аналіз існуючої ситуації показав, що сучасний світ вимагає від фахівців видавничої галузі не лише професійних знань і навичок, а й

розуміння екологічних проблем та здатності застосовувати принципи сталого розвитку у своїй діяльності.

Запропоновані теми лекцій та лабораторних робіт охоплюють широкий спектр питань, пов'язаних зі сталим розвитком у видавничій справі, від аналізу життєвого циклу видань до розробки екологічно чистих макетів.

Список джерел:

1. Білявський Г. О. Екологізація освіти – важливий напрям екологізації економіки. URL: <https://www.sd4ua.org> › 2016/07 › Bilyavskiy (дата звернення 08.09.2024).

2. Сафранов Т.А. Особливості екологізації української системи вищої освіти. URL: http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/10030/1/EcolOrientVishOsvita_Harkiv_28-29okt_2021_61-64.pdf дата звернення 08.09.2024).

АДАПТАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДО УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

*Анісімова С.В., к.г.н., доц.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна
svitlanaanisimova@meta.ua*

Освіта – це процес, за допомогою якого суспільство передає акумульовані знання, вміння та цінності від одного покоління до іншого. Вона має фундаментальний вплив на можливості і потенціали як окремих осіб, так і громад щодо забезпечення розвитку, а також соціально-економічних успіхів. Освіта – це один із ключових факторів розвитку, а також розширення можливостей людей. Але з початком військових дій російською федерацією на території України, життя громадян змінилося.

Сфера освіти, як і всі сфери життя суспільства, зазнала великих змін в умовах воєнного стану. У зв'язку з цим МОН України випустив наказ від 07.03.2022 р. № 235 «Про деякі питання організації роботи закладів фахової передвищої, вищої освіти на час воєнного стану», але ніхто не в змозі контролювати події під час стресогенних ситуацій.

Частина учасників освітнього процесу внаслідок загрози життю, бойових дій та тимчасову окупацію окремих територій вимушено